

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 28893/2023
11.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић, Весне Мاستиловић, Бранка Станића и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиље АА из ... , Општина ... , чији је пуномоћник Блажа Менковић, адвокат из ..., против туженог Република Србија – Основни суд у Лесковцу, кога заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 172/23 од 05.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 172/23 од 05.09.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Лесковцу Гжрр 172/23 од 05.09.2023. године и пресуда Основног суда у Лесковцу Прр1 213/2020 од 11.10.2022. године тако што се УСВАЈА тужбени захтев тужиље АА па се обавезује тужена да јој на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу ИИ.бр 2125/14 утврђен решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 297/2019 од 23.10.2019. године, по основу пресуде Основног суда у Лесковцу П1 1957/12 од 07.10.2013. године, исплати трошкове парничног поступка у укупном износу од 301.074,00 динара, а на износ од 204.810,00 динара законску затезну камату почев од 07.10.2013. године па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 55.341,22 динара, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 55.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 213/2020 од 11.10.2022. године, у ставу првом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу ИИ.бр 2125/14 утврђен решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 297/2019 од 23.10.2019. године, по основу пресуде

Основног суда у Лесковцу П1 1957/12 од 07.10.2013. године, исплати трошкове парничног поступка у укупном износу од 301.074,00 динара, са законском затезном каматом на износ од 204.810,00 динара почев од 07.10.2013. године па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка од у износу 55.341,22 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати 9.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Гжрр 172/23 од 05.09.2023. године, потврђена је пресуда Основног суда у Лесковцу Прр1 213/2020 од 11.10.2022. године.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилца је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужилце основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 31.07.2014. године извршни поверилац је поднео јавном извршитељу предлог за спровођење извршења на основу решења о извршењу Основног суда у Лесковцу ИИ 2125/14 од 29.07.2014. године. Закључком јавног извршитеља Предрага Костића ИИ 1616/14 од 05.08.2014. године одређено је спровођење извршења ради наплате новчаног потраживања на име трошкова парничног поступка у износу од 96.264,00 динара и износ од 204.810,00 динара са законском затезном каматом почев од 07.10.2013. године до исплате, као и трошкова извршног поступка у износу од 55.341,22 динара, али предметно потраживање није намирено зато што је рачун извршног дужника у вишегодишњој блокади. Правноснажним и извршним решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 297/19 од 23.10.2019. године, утврђено је да је предлагачу, овде тужилци, у предмету пред Основним судом у Лесковцу ИИ 2125/14 и у предмету јавног извршитеља Александре Антић из ... ИИ 1616/14 повређено право на суђење у разумном року и наложено јавном извршитељу да у року од четири месеца преузме неопходне мере ради делотворног убрзања поступка којим ће се одредити средства извршења и окончати извршни поступак.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев јер је спровођење извршења у надлежности јавног извршитеља и суд не учествује у поступку спровођења извршења. Ценећи узрочно последичну везу, нашао је да извршни суд није био надлежан да спроведе поступак извршења ради наплате предметног новчаног потраживања, да не постоји пропуст суда да намири потраживање тужилце из радног односа према послодавцу са државним капиталом, а по основу решења

ИИ 2125/14 од 29.07.2014. године, јер је суд сходно одредбама ЗИО у законом прописаном року донео решење о извршењу, те да је решењем Основног суда у Лесковцу П 297/19 од 23.10.2019. године између осталог наложено јавном извршитељу да у року од четири месеца предузме мере ради делотворног убрзања и окончања поступка. Стога не постоји одговорност туженог ради накнаде предметне имовинске штете.

Другостепени суд је такође становишта да тужили не припада право на накнаду штете због повреде права на суђење у разумном року, позивајући се на члан 32. и 33. Закона о заштити права на суђење у разумном року. Предмет извршења у коме је тужбени захтев је неоснован без обзира што је тужиоцу решењем Основног суда у Лесковцу утврђена повреда права на суђење у разумном року с обзиром да се предмет извршења, у коме је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року налази код јавног извршитеља а не код суда. Како јавни извршитељи нису буџетски корисници, то ни Република Србија не може бити обавезана на исплату новчаног обештећења у конкретном случају с обзиром на то да Закон о заштити права на суђење у разумном року прописује да новчано обештећење исплаћују судови и јавна тужилаштва. У конкретном случају, на исплату новчаног обештећења може бити једино обавезан јавни извршитељ који је учинио повреду права на суђење у разумном року и коме је наложено предузимање одређених радњи ради окончања извршног поступка.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Чланом 32. став 1. Устава Републике Србије прописано је да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

По одредби члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/2015 и 92/2023) одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна.

У конкретном случају, правноснажним и извршним решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 297/19 од 23.10.2019. године, утврђено је да је предлагачу, овде тужили, у предмету пред Основним судом у Лесковцу ИИ 2125/14 и у предмету јавног извршитеља Александре Антић из ... ИИ 1616/14 повређено право на суђење у разумном року и наложено јавном извршитељу да у року од четири месеца преузме неопходне мере ради делотворног убрзања поступка којим ће се одредити средства извршења и окончати извршни поступак, који поступак није спроведен. Јавни извршитељ је лице које врши јавна овлашћења поверена Законом о извршењу и обезбеђењу (члан 458 став 1. ЗИО). Дакле, тужила није намирила своје потраживање јер је вођење извршног поступка било неделотворно, при чему заштита права на суђење у разумном року у коме извршење још увек траје, не може зависити од тога да ли извршење спроводи суд или га уместо суда у име државе спроводи јавни извршитељ. Фаза спровођења пред јавним извршитељем сматра се делом извршног поступка који у конкретном случају траје од 2014. године, ради намирења потраживања према Дому здравља Лесковац, где је тужила била у радном односу. Имајући у виду наведено, ненамирење потраживања тужиле у извршном поступку против извршног дужника представља повреду права тужиле на мирно уживање имовине зајемчено чланом 88. Устава РС који чини потраживање

утврђено судском одлуком због чега тужила има право на накнаду материјалне штете у висини износа утврђеног у извршном поступку који се води пред јавним извршитељем који износ јој није наплаћен.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима поступка, Врховни суд је донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку. Тужили су признати трошкови које је имала ради вођења ове парнице, на име ангажовања адвоката за састав тужбе 9.000,00 динара, заступање на једном одржаном рочишту од 10.500,00 динара, за састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе. Тужили нису досуђени трошкови судских такси јер нису опредељени у смислу одредбе члана 163. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**